

ບົດລາຍງານ

ການໄປທັດສະນະສຶກສາຂອງອຳນາດການປົກຄອງຈາກແຂວງສາລະວັນ ແລະ ແຂວງຫລວງນໍ້າທາ
ກ່ຽວກັບການພັດທະນາຊຸມນະບົດ ແລະ ແກ້ໄຂຄວາມທຸກຍາກຕາມຮູບແບບຂອງ ທລຍ
ຢູ່ແຂວງຫົວພັນ ແລະ ແຂວງຊຽງຂວາງ ໃນລະຫວ່າງວັນທີ 7-10 ມັງກອນ 2013

ພະແນກພັດທະນາຊຸມຊົນ

ມັງກອນ, 2013

ສາທາລະນະລັດ ປະຊາທິປະໄຕ ປະຊາຊົນລາວ

ສັນຕິພາບ ເອກະລາດ ປະຊາທິປະໄຕ ເອກະພາບ ວັດທະນະຖາວອນ

-----*****-----

ກອງທຶນຫລຸດຜ່ອນຄວາມທຸກຍາກ (ທລຍ)

ພະແນກພັດທະນາຊຸມຊົນ

ນະຄອນຫລວງວຽງຈັນ, ວັນທີ 18 ມັງກອນ, 2013

ຮຽນ: ທ່ານຜູ້ອຳນວຍການບໍລິຫານ ທລຍ

ເລື່ອງ: ລາຍງານການໄປທັດສະນະສຶກສາຂອງອຳນາດການປົກຄອງຈາກແຂວງສາລະວັນ
ແລະ ແຂວງຫລວງນໍ້າທາ ຢູ່ແຂວງຫົວພັນ ແລະ ແຂວງຊຽງຂວາງ

❖ ສະພາບລວມ

ເພື່ອສ້າງຄວາມເຂັ້ມແຂງໃຫ້ອຳນາດການປົກຄອງໃນວຽກງານການພັດທະນາ ແລະ ແກ້ໄຂຄວາມທຸກຍາກ ໂດຍສະເພາະແມ່ນ ວິທີການພັດທະນາຊຸມນະບົດ ແລະ ແກ້ໄຂຄວາມທຸກຍາກຕາມຮູບແບບຂອງທລຍ ຢູ່ໃນຂອບເຂດເປົ້າໝາຍຂອງ ທລຍ, ທັງນີ້ກໍ່ເພື່ອສ້າງໃຫ້ເປັນຕົວແບບໃນວຽກງານດັ່ງກ່າວຕໍ່ໄປອີກ, ພ້ອມທັງເຮັດໃຫ້ມີການປະສານງານກັບ ທລຍ ຫລາຍຂຶ້ນ. ດັ່ງນັ້ນ, ໃນລະຫວ່າງວັນທີ 7 ຫາ 10 ມັງກອນ 2013 ທີ່ມາງານບໍລິຫານ ທລຍ ຂັ້ນສູນກາງຈຶ່ງຈັດໃຫ້ມີການໄປທັດສະນະສຶກສາ ແລະ ແລກປ່ຽນບົດໃນແຕ່ລະຫົວຂໍ້ຄື: ການສ້າງຕັ້ງວັງສະຫງວນ, ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ແລະ ຄຸ້ມຄອງນໍ້າໃຊ້ລະບົບນໍ້າສະອາດ, ການກໍ່ສ້າງສາງເກັບມ້ຽນເມັດພັນ, ຫັດຖະກຳຈັກສານຢູ່ບ້ານທີ່ ທລຍ ສະໜັບສະໜູນຢູ່ແຂວງຫົວພັນ ໂດຍໄດ້ເຊີນ ເອົາອຳນາດການປົກຄອງຂັ້ນບ້ານ, ກຸ່ມບ້ານ, ເມືອງ ແລະ ແຂວງຈາກແຂວງຫລວງນໍ້າທາ ແລະ ແຂວງສາລະວັນ; ລວມທັງໝົດເກືອບ 60 ທ່ານ, ຍິງ 8 ທ່ານ, ໃນໄລຍະເວລາດັ່ງກ່າວ ທີ່ມາງານທັງໝົດໄດ້ມີການແລກປ່ຽນບົດຮຽນ ແລະ ປະສົບການນຳກັນຫລາຍຫົວຂໍ້ ຊຶ່ງໄດ້ລະບຸລາຍລະອຽດໄດ້ບົດລາຍງານສະບັບນີ້.

1. ການລົງຢ້ຽມຢາມ ແລະ ແລກປ່ຽນບົດຮຽນ

- 1) ໃນວັນທີ 7 ມັງກອນ 2013, ທີ່ມາງານທັດສະນະສຶກສາຈາກແຂວງສາລະວັນ ໄດ້ນັດໝາຍກັບທີ່ມາງານແຂວງຊຽງຂວາງ ເພື່ອແວ່ຢ້ຽມຢາມໂຄງການກໍ່ສ້າງລະບົບນໍ້າລືນທີ່ ທລຍ ສະໜັບສະໜູນ ໃນປີ 2006 ຢູ່ບ້ານແກ້ງກາ ເມືອງທ່າໂທມ ແຂວງຊຽງຂວາງ, ບົດຮຽນທີ່ໄດ້ ເຫັນວ່າມີຈຸດເດັ່ນ ແລະ ເປັນບົດຮຽນທີ່ດີຫລາຍຢ່າງຄື:

- ✓ ວຽກງານອະນຸລັກສິ່ງແວດລ້ອມ: ບໍລິເວນກ້ອກນ້ຳມີເຮືອນມຸງ, ມີກະຕາຂີ້ເຍື່ອ, ມີປ້າຍຫ້າມຖິ້ມຂີ້ເຍື່ອ ແລະ ປ້າຍລາຍຊື່ຄອບຄົວຜູ້ໃຊ້ນ້ຳ, ມີບ່ອນລະບາຍນ້ຳເສຍ,
- ✓ ວຽກງານຄຸ້ມຄອງ: ອຳນາດການປົກຄອງ ແລະ ຊຸມຊົນ ສ້າງລະບຽບຄຸ້ມຄອງນ້ຳໃຊ້ຮ່ວມກັນ ເພື່ອສ້າງໃຫ້ມີຄວາມຮັບຜິດຊອບໃນການໃຊ້ລະບົບນ້ຳລິນຄື: ຖ້າກ້ອກນ້ຳໃດຫາກເປັນເພຄິດເປັນມູນຄ່າບໍ່ເກີນ 100,000ກີບ ກຸ່ມຜູ້ນ້ຳໃຊ້ກ້ອກນ້ຳດັ່ງກ່າວຈະສ້ອມແປງເອງ ແຕ່ຖ້າມູນຄ່າສູງກວ່າ 100,000ກີບ ຊຸມຊົນສາມາດນຳໃຊ້ເງິນຈາກກອງທຶນບູລະນະສ້ອມແປງຂອງບ້ານ (ເປັນເງິນທີ່ໄດ້ຈາກການເກັບຈາກຄອບຄົວຜູ້ນຳໃຊ້ນ້ຳ 2000ກີບ/ຄອບຄົວ/ເດືອນ). ຄະນະຜູ້ຮັບຜິດຊອບລວມມີ 2 ທ່ານ, ຄະນະຜູ້ຮັບຜິດຊອບສະເພາະມີ 6 ທ່ານ (ກ້ອກລະ 1 ທ່ານ). ຄະນະຜູ້ຮັບຜິດຊອບຈະລົງໄປກວດຄວາມເປັນລະບຽບໃນການນຳໃຊ້ຢູ່ແຕ່ລະກ້ອກ 1-2 ຄັ້ງ/ເດືອນ, ອ່າງເກັບນ້ຳລິນ ແລະ ກວດຫ້ວງານນ້ຳລິນ 1ຄັ້ງ/ເດືອນ ເພື່ອກວດກາເບິ່ງການເປັນເພ ຫລື ຂັດຂ້ອງສິ່ງໃດ ເພື່ອຈະໄດ້ແກ້ໄຂໃຫ້ທັນກັບສະພາບການ.

2) ໃນວັນທີ 8 ມັງກອນ 2013, ລົງຢ້ຽມຢາມວັງສະຫງວນຂົວອູ່ນ້ຳແອດ ຢູ່ບ້ານເມືອງແອດແຂວງຫົວພັນ ທີ່ໄດ້ຮັບການສະໜັບສະໜູນໂດຍ ທລຍ ໃນປີ 2006 ຊຶ່ງມີຄວາມກ້ວາງ 115 ແມັດ, ຍາວ 700 ແມັດ ກິດຈະກຳດັ່ງກ່າວນີ້ ແມ່ນການຕັດສິນໃຈຄັດເລືອກ ແບບມີສ່ວນຮ່ວມໂດຍຊາວບ້ານ.

- ✓ ການຄຸ້ມຄອງ: ການຕັ້ງວັງສະຫງວນດັ່ງກ່າວໄດ້ມີການຄຸ້ມຄອງ ແລະ ສ້າງຕັ້ງລະບຽບແບບມີສ່ວນຮ່ວມຂອງປະຊາຊົນທັງໝົດພາຍໃນບ້ານ. ໃນວັນທີ 13 ກໍລະກົດ ຂອງທຸກໆປີ ອຳນາດການປົກຄອງໄດ້ຮ່ວມກັບປະຊາຊົນຈັດພິທີປ່ອຍປາໃສ່ວັງສະຫງວນ ແລະ ອອກຂໍ້ບັງຄັບທາງສາດສະໜາຕາມຮີດຄອງຂອງທ້ອງຖິ່ນ (ຖ້າລະເມີດກົດລະບຽບກໍໃຫ້ພົບພໍ້ສິ່ງບໍ່ດີ). ທົບທວນລະບຽບທີ່ວາງອອກຮ່ວມກັນ (ຖ້າຜູ້ໃດຫາປາໃນວັງສະຫງວນຄັ້ງທຳອິດຈະຖືກປັບໃໝ 1 ລ້ານກີບ, ຄັ້ງທີ 2 ແມ່ນຄູນ 2 ເທົ່າ), ຖ້າຜູ້ໃດພົບພໍ້ ຫລື ຈັບໄດ້ຜູ້ລັກຫາປາແມ່ນຈະໄດ້ເງິນ 80% ຂອງມູນຄ່າປັບໃໝທັງໝົດ. ມາຮອດປະຈຸບັນມີປາທຳມະຊາດເພີ່ມຂຶ້ນໃນແຫລ່ງນ້ຳດັ່ງກ່າວຢ່າງຫລວງຫລາຍຈົນແປກຫຼຸແປກຕາ ແລະ ກໍໄດ້ກາຍເປັນຈຸດທ່ຽວຊົມຂອງແຂກທີ່ເປັນຄົນລາວ ແລະ ຕ່າງປະເທດທີ່ຜ່ານໄປມາຊຶ່ງເຮັດໃຫ້ຊີວິດການເປັນຢູ່ຂອງຊຸມຊົນດີຂຶ້ນເທື່ອລະກ້າວ.

3) ໃນວັນທີ 9 ມັງກອນ 2013, ໄດ້ຢູ່ມຢາມການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ແລະ ຄຸ້ມຄອງນໍ້າໃຊ້ລະບົບນໍ້າລິນ ຢູ່ບ້ານປຸ່ງນາຄ້າວ ເມືອງວຽງໄຊ ແຂວງຫົວພັນ ທີ່ ທລຍ ສະນັບສະໜຸນໃນປີ 2005, ເປັນກິດຈະ ກຳທີ່ຜ່ານການວາງແຜນ ແລະ ຄັດເລືອກບູລິມະສິດແບບມີສ່ວນຮ່ວມຂອງຊຸມຊົນທີ່ມີທຶນປະກອບ ສ່ວນໃນການກໍ່ສ້າງຈາກຊຸມຊົນ 27 ລ້ານກີບ (25% ຂອງມູນຄ່າການກໍ່ສ້າງທັງໝົດ), ໃນຂະບວນ ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດໂຄງການກໍ່ສ້າງລະບົບນໍ້າລິນຂອງຊຸມຊົນ.

✓ ການຄຸ້ມຄອງ: ພາຍຫລັງສໍາເລັດໂຄງການຊຸມຊົນໄດ້ສາມັກຄີກັນເກັບເງິນກອງທຶນບູລະນະສ້ອມ ແປງ 1500ກີບ/ຄົນ/ປີ ໂດຍແຕ່ງຕັ້ງຄະນະຮັບຜິດຊອບຄ້າຍຄືກັນກັບບ້ານແກ້ງກາ, ນອກຈາກນີ້ ອໍານາດການປົກຄອງໃນແຕ່ລະຂັ້ນຍັງໄດ້ເອົາໃຈໃສ່ລົງຊຸກຍູ້ ແລະ ປຸກລະດົມຊຸມຊົນ ເພື່ອປະ ກອບສ່ວນເຂົ້າໃນວຽກງານພັດທະນາບ້ານຂອງເຂົາເຈົ້າຈົນ ສ້າງໃຫ້ຊຸມຊົນມີຄວາມເຂົ້າໃຈຕໍ່ວຽກງານດັ່ງກ່າວ ແລະ ມີ ການນໍາໃຊ້ນໍ້າຢ່າງເປັນລະບຽບ ໂດຍຄວາມເປັນເຈົ້າການ ຂອງເຂົາເຈົ້າເອງ, ມາເຖິງປະຈຸບັນລະບົບນໍ້າລິນຍັງຖືກນໍາ ໃຊ້ຢ່າງຄຸ້ມຄ່າ ແລະ ຍືນຍົງທັງເຮັດໃຫ້ບ້ານຂອງເຂົາເຈົ້າ ກາຍເປັນບ້ານສາທາລະນະສຸກແບບຢ່າງ ແລະ ເປັນບ້ານທີ່ ມີການອະນຸລັກສິ່ງແວດລ້ອມໄດ້ດີ.

✓ ວຽກງານອະນຸລັກສິ່ງແວດລ້ອມ: ການນໍາໃຊ້ນໍ້າຂອງຊຸມຊົນນີ້ ແມ່ນໃຊ້ທໍ່ສົ່ງນໍ້າເຂົ້າເຮືອນສັບ ປຸ່ງນກັນ, 1 ກ້ອກ/6 ຫລັງຄາເຮືອນ (ມີທັງໝົດ 6 ກ້ອກ), ນໍ້າທີ່ເຫລືອຈາກການນໍາໃຊ້ແມ່ນໝູນ ໃຊ້ເຂົ້າໃນການຜະລິດສວນຄົວຈົນກຸ້ມຢູ່ກຸ້ມກິນ. ນອກຈາກນີ້ ແຂກທີ່ມາຈາກແຂວງຫລວງນໍ້າທາ ແລະ ແຂວງສາລະວັນຍັງແລກປ່ຽນບົດຮຽນກັບຊຸມຊົນວ່າ: "ເພື່ອຄວາມເປັນລະບຽບ ແລະ ຄວາມຈົບງາມຂອງຊຸມຊົນ ກ້ອກນໍ້າຄວນມີເຮືອນທີ່ນໍາໃຊ້ວັດສະດຸທີ່ມີໃນທ້ອງຖິ່ນ; ມີກະຕ່າຂີ້ ເຫຍື້ອ; ມີປ້າຍຊີ້ຄອບຄົວຜູ້ນໍາໃຊ້ນໍ້າ ແລະ ມີປ້າຍເຕືອນກົດລະບຽບການຄຸ້ມຄອງນໍາໃຊ້ພ້ອມ.

4) ນອກຈາກນີ້ ຢູ່ບ້ານປຸ່ງນາຄ້າວຍັງມີກິດຈະກຳສ້າງລາຍຮັບດ້ານຫັດຖະກຳຈັກສານທີ່ ທລຍ ສະນັບ ສະໜຸນດ້ານການຝຶກອົບຮົມໃນປີ 2005, ປະຊາຊົນເກືອບ 95% ຂອງ ຄອບຄົວທັງໝົດ ແມ່ນເຮັດຈັກສານກະຕ່າ, ກະເປົາຫ້ວຂອງແມ່ຍິງ ແລະ ສານຕິບເຂົ້າ ເພື່ອຂາຍພາຍໃນບ້ານ ແລະ ຂາຍໃຫ້ແມ່ຄ້າທີ່ມາ ຈາກເມືອງ ແລະ ແຂວງ ຈົນສາມາດສ້າງລາຍຮັບໃຫ້ແຕ່ລະຄອບຄົວ, ສະເລ່ຍລາຍຮັບທັງໝົດພາຍໃນບ້ານປີ 2012 ໄດ້ 40 ລ້ານກີບ.

5) ພາຍຫລັງກັບຈາກບ້ານປຸ່ງນາຄ້າວ, ໃນຕອນບ່າຍຂອງວັນທີ 9 ມັງກອນ 2013, ທີມງານທັດສະນະສຶກສາທັງໝົດກໍ່ໄດ້ມີໂອກາດເຂົ້າທ່ຽວຊົມຖ້ຳທ່ານຜູ້ນຳ (ຖ້ຳທ່ານສຸພານຸວົງ, ທ່ານໄກສອນ, ທ່ານສີສະຫວາດ, ທ່ານຄຳໄຕ, ຖ້ຳຊ້າງຫລອດ) ຢູ່ເມືອງວຽງໄຊ. ຫລັງຈາກນັ້ນ ທີມງານທັງໝົດ ກໍ່ໄດ້ເຂົ້າຮ່ວມກອງປະຊຸມປະເມີນການມາທັດສະນະສຶກສາໃນຄັ້ງນີ້ ຢູ່ຫ້ອງປະຊຸມຖ້ຳງູເຫລືອມ ຂອງເມືອງວຽງໄຊ (ຜືນຂອງກອງປະຊຸມດັ່ງກ່າວສາມາດກຳໄດ້ຈຸດດີ ແລະ ຂໍ້ຄົງຄ້າງດັ່ງລຸ່ມນີ້:

I. ດ້ານດີ ແລະ ຂໍ້ຄົງຄ້າງໃນການໄປທັດສະນະສຶກສາ

1. ດ້ານດີ

- ອຳນາດການປົກຄອງສາມາດເກັບກຳໄດ້ຮູບແບບການເຮັດວຽກຂອງ ທລຍ ຊຶ່ງໄດ້ສະເໜີຂຶ້ນໃນທີ່ປະຊຸມປະເມີນການທັດສະນະວ່າ: “ຊຸມຊົນໃນແຕ່ລະບ້ານທີ່ໄດ້ໄປຢ້ຽມຢາມ ມີຄວາມເຂັ້ມແຂງ, ມີສ່ວນຮ່ວມໃນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ, ເຂົ້າເຈົ້າຈັດຕັ້ງປະຕິບັດໂຄງການໂດຍມີການວາງແຜນຢ່າງລະອຽດຈາກຂັ້ນບ້ານຫາຂັ້ນກຸ່ມບ້ານໂຄງການຍ່ອຍ, ທຸກອົງການຈັດຕັ້ງມີຄວາມຮັບຜິດຊອບສູງ”
- ການໄປທັດສະນະສຶກສາຄັ້ງນີ້ ຊ່ວຍເພີ່ມຂໍ້ມູນກ່ຽວກັບຮູບແບບການເຮັດວຽກຂອງ ທລຍ ໃຫ້ອຳນາດການປົກຄອງແຕ່ລະຂັ້ນມີຄວາມເຂົ້າໃນຕື່ມ ເຊັ່ນ: ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດກິດຈະກຳຕ່າງໆ ຕາມຮອບວຽນໂຄງການ ເລີ່ມແຕ່ຂັ້ນຕອນການວາງແຜນຈົນເຖິງການຈັດຝຶກອົບຮົມການຄຸ້ມຄອງນຳໃຊ້ໂຄງການ ພ້ອມທັງສ້າງຄວາມເຂັ້ມແຂງໃຫ້ຊຸມຊົນ ແລະ ອຳນາດການປົກຄອງໄປພ້ອມໆກັນ,
- ຕໍ່ກັບການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດວຽກງານຫລຸດຜ່ອນຄວາມທຸກຍາກ, ອຳນາດການປົກຄອງ ແລະ ຊຸມຊົນບ້ານທີ່ເປັນເຈົ້າພາບ ຫລື ບ້ານທີ່ໄປຢ້ຽມຢາມມີຄວາມເຂັ້ມແຂງ, ມີສ່ວນຮ່ວມ ແລະ ປະສານງານກັບທີມງານ ທລຍ ໄດ້ດີ,
- ຕາງໜ້າບ້ານ, ກຸ່ມບ້ານທີ່ໄປສ່ວນໃຫຍ່ແມ່ນມີຄວາມເຂັ້ມແຂງ ແລະ ເຂົ້າໃຈໃນການເຮັດວຽກຂອງ ທລຍ ດັ່ງນັ້ນ ຈຶ່ງເຮັດໃຫ້ເຂົາເຈົ້າກ້າສະແດງອອກ ແລະ ມີການແລກປ່ຽນບົດຮຽນກັນກັບອຳນາດການປົກຄອງ ແລະ ຊຸມຊົນໃນບ້ານທີ່ໄປຢ້ຽມຢາມ,

- ທີມງານ ທລຍ ຢູ່ແຕ່ລະແຂວງ ເປັນຕົ້ນແມ່ນແຂວງເຈົ້າພາບໄດ້ເອົາໃຈໃສ່ປະສານງານກັບພາກສ່ວນຕ່າງທີ່ກ່ຽວຂ້າງ ແລະ ອຳນາດການປົກຄອງກະກຽມການໄປທັດສະນະສຶກສາຈົນສຳເລັດ ແລະ ເດີນທາງກັບດ້ວຍຄວາມສະຫວັດດີພາບ.

2. ຂໍ້ຄົງຄ້າງ

- ການປະສານງານກັບຜູ້ຮັບຜິດຊອບສາງເກັບມ້ຽນເມັດພັນຍັງບໍ່ເໝາະສົມ ບວກກັບເວລາທີ່ຍັງເຫຼືອໜ້ອຍ, ດັ່ງນັ້ນຜູ້ທີ່ໄປກໍ່ເລີຍບໍ່ໄດ້ບົດຮຽນ ແຕ່ໄດ້ເຫັນຮູບຮ່າງລວມຂອງສາງເທົ່ານັ້ນ ເນື່ອງຈາກບໍ່ມີຜູ້ໄປໄຂສາງ ແລະ ອະທິບາຍການກໍ່ສ້າງ ແລະ ນຳໃຊ້ສາງກັບມ້ຽນເມັດພັນດັ່ງກ່າວໃຫ້ແຂກທີ່ໄປ.
- ການໄປທັດສະນະສຶກສາ ໃຊ້ເວລາເດີນທາງຫລາຍ ແລະ ເວລາທີ່ໄດ້ລົງຢ້ຽມຢາມ ແລະ ແລກປ່ຽນບົດຮຽນຍັງມີໜ້ອຍ. ດັ່ງນັ້ນ, ຖ້າມີການທັດສະນະສຶກສາອີກຄວນເພີ່ມເວລາໃນການລົງຢ້ຽມຢາມ ແລະ ແລກປ່ຽນບົດຮຽນເປັນ 3 ມື້,
- ອຳນາດການປົກຄອງຈາກບາງບ້ານທີ່ເຂົ້າຮ່ວມການໄປທັດສະນະສຶກສາ ຍັງບໍ່ກ້າປາກກ້າເວົ້າ ແລະ ມັກລີ້ເຊື່ອງຕົນເອງຢູ່ດ້ານຫລັງຂອງກອງປະຊຸມ.

ລາຍງານໂດຍ:
ໃຈປະເສີດ ພັນພູວັນນະ

